

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging

INHOUD

1. Voorwoord

- Doel
- Omschrijving pensioenregeling

2. Karakteristieken

- Kerngegevens
- Organen van het fonds en vertegenwoordigingen
- Bestuursondersteuning
- Omvang van het fonds

3. Verslag van het bestuur

- Premie
- Indexatie
- Incasso
- Goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance)
- Communicatie
- Pensioenwet
- Beleggingen
- Jaarverslag
- Herstelplan

4. Algemene pensioenontwikkelingen

5. Beleggingen

6. Financiële paragraaf

- Resultaat boekjaar en stand van de voorzieningen en reserves
- Balans per 31 december 2008
- Rekening van baten en lasten over het boekjaar 2008
- Toelichting op de balans per 31 december 2008
- Toelichting op de rekening van baten en lasten over het boekjaar 2008
- Kasstroomoverzicht
- Toelichting behorende tot de jaarrekening 2008
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Risicobeheer en derivaten
- Niet in de balans opgenomen verplichtingen per 31 december 2008
- Actuariële verklaring
- Accountantsverklaring

7. Slotwoord

8. Verklarende woordenlijst

1. VOORWOORD

Doel

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging is in 1990 door cao-partijen in de bedrijfstak particuliere beveiliging in het leven geroepen om werknemers, oud-werknemers en hun eventuele nabestaanden te beschermen tegen de financiële gevolgen van ouderdom en overlijden. De bedrijfstak bestaat uit wettelijk erkende particuliere beveiligingsbedrijven, particuliere alarmcentrales en particuliere geld- en waardetransportbedrijven. Het fonds is een verplicht gesteld Bedrijfstakpensioenfonds.

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op het behalen van een zo hoog mogelijk beleggingsresultaat, om op langere termijn de pensioenaanspraken en -uitkeringen te garanderen en te streven naar het verlenen van toeslag op de ingegane pensioenen en premievrije aanspraken. Met behulp van een periodiek uitgevoerd Asset Liability Management (ALM-) onderzoek wordt vorm gegeven aan het premie-, indexatie- en beleggingsbeleid.

Omschrijving pensioenregeling

Het fonds kent een loonafhankelijke pensioenregeling. De verschuldigde pensioenpremie en de opgebouwde pensioenaanspraken zijn afhankelijk van de hoogte van het salaris in het betreffende jaar, met inachtneming van een bepaald maximum. De pensioenregeling gaat ervan uit dat, bij een volledige diensttijd van 44 jaar, een jaarlijks ouderdomspensioen van 88% van de gemiddelde geïndexeerde pensioengrondslag wordt verkregen (dit is het zogenaamde middelloonprincipe).

De regeling geeft ook aanspraak op (bijzonder) weduwe- en weduwnaars-pensioen, partnerpensioen, alsmede op wezenpensioen.

De door de (ex-)deelnemer opgebouwde aanspraken en de reeds ingegane pensioenen kunnen worden verhoogd (geïndexeerd) met een percentage dat is gekoppeld aan een indexcijfer. De door de deelnemer opgebouwde aanspraken kunnen jaarlijks worden verhoogd op basis van het loonindexcijfer, welke wordt vastgesteld op basis van de loonontwikkeling in de bedrijfstak. De ingegane pensioenen en de premievrije pensioenaanspraken kunnen, afhankelijk van de datum en jaar van ingang aangepast worden aan het loon- of aan het prijsindexcijfer.

De indexering van de pensioenaanspraken van de (ex-)deelnemers en van de ingegane pensioenen is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse indexatie. Of er wordt geïndexeerd en in welke mate is afhankelijk van de financiële middelen van het fonds en van het oordeel van het bestuur en de actuaire over de financiële positie van het fonds. In het verleden verleende indexaties geven geen zekerheid over indexaties in de toekomst.

2. KARAKTERISTIEKEN

KERNGEGEVENS

Aantallen	2008	2007	2006	2005
Premiebetalende werkgevers	326	304	323	320
Deelnemers	22.467	19.087	18.653	18.106
hierin begrepen:				
- arbeidsongeschikten	276	279	307	309
- vutters	156	131	68	52
- FVP-ers	287	217	172	246
Gewezen deelnemers	23.394	20.365	20.997	20.298
Gepensioneerden	1.102	984	872	400

Financiële gegevens (bedragen x € 1.000,--)

Voorziening pensioenverplichtingen	412.430	260.116	254.966	241.329
Algemene reserve	0	55.381	31.592	0
Cumulatief verliessaldo	-148.780	0	0	0
Weerstandsreserve	106.216	86.046	65.016	51.804
Premies	52.536	43.704	42.827	31.110
Uitkeringen ¹	2.523	2.106	1.778	687
Belegd vermogen tegen marktwaarde ²	357.501	397.356	338.390	195.593
Opbrengst uit vermogen ³	-77.517	9.416	18.586	21.223
Performance	-19,5	2,8	9,4	13,6
Resultaat boekjaar	-183.991	44.082	44.901	29.362

Pensioengegevens (bedragen x € 1,--)

Premie per jaar	30%	30%	30%	30,0%
Franchise	16.902	16.859	16.493	16.392
Max. pensioengrondslag	29.303	28.159	27.355	27.195
Indexatie per 1 januari (volgend jaar)	0%	3,10%	1,25%	1,15%
Indexatie nieuwe slapers en gepensioneerden ⁴	0%	1,25%	1,65%	1,02%
Dekkingsgraad volgens de FTK-methode ⁵	90%	154%	138%	121%
Z-score ⁶	2,78%	1,24%	-0,34%	-0,07%

¹ Ouderen-, nabestaanden- en wezenpensioenuitkeringen, exclusief eenmalige en andere uitkeringen.

² Belegd vermogen tegen marktwaarde 2006 aan gepast van 237.455 naar 338.390. Betreft presentatiewijziging, in het jaarverslag 2006 vielen deposito's niet onder de beleggingen.

³ Inclusief andere resultaten op beleggingen en exclusief beleggingskosten. Opbrengst uit vermogen 2006 aangepast in verband met wijziging uit hoofde van richtlijn RJ610.

⁴ Per 1 januari 2007 worden de aanspraken van degenen, die na 1 januari 2004 slaper zijn geworden en de uitkeringen van gepensioneerden, die op of na 1 januari 2004 zijn ingegaan, verhoogd met de prijsindex.

⁵ De dekkingsgraad van een pensioenfonds geeft de mate aan waarin het belegd vermogen van het fonds toereikend is voor het nakomen van de verplichtingen. In 2007 wordt de dekkingsgraad voor het eerst via de FTK methode berekend.

⁶ In 2007 is het vrijstellingsbesluit aangepast. Eén van de aanpassingen is dat bij de z-score 1,28% moet worden opgeteld. Hiermee is de minimale z-score op 0% gesteld.

ORGANEN VAN HET FONDS EN VERTEGENWOORDIGINGEN

Bestuur

Het fonds wordt op paritaire wijze bestuurd door - van werkgeverszijde - vertegenwoordigers van de Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties (VPB) en - van werknemerszijde - vertegenwoordigers van De Unie, FNV Bondgenoten en Dienstenbond CNV. Het bestuur bestaat uit acht leden.

Voor de besluitvorming is het noodzakelijk dat ten minste vijf bestuursleden aanwezig zijn (ten minste twee van werknemers- en ten minste twee van werkgeverszijde). Uit het bestuur worden een werkgeverslid en een werknemerslid gekozen, die beurtelings voor de tijd van een kalenderjaar als voorzitter optreden. Evenzo worden uit het bestuur een werkgeverslid en een werknemerslid gekozen, die om beurten voor de tijd van een kalenderjaar als secretaris optreden. Hierbij treedt de werkgeversvoorzitter samen met de werknemerssecretaris op en omgekeerd.

In 2008 was de voorzitter afkomstig uit de werknemersbestuursleden en de secretaris uit de werkgeversbestuursleden.

Het bestuur draagt zorg voor het (dagelijks) beleid van het fonds en draagt zorg voor de handhaving en uitvoering van de statuten. Het bestuur ziet er op toe dat de uitvoering van het beleid voldoet aan de eisen van de externe toezichthouders.

Samenstelling van het bestuur per 31 december 2008

leden werkgevers:

T. Uittenbogaard (plv. voorzitter)
T. Kraaier (secretaris)
R.J.B.M. Follon
A.F.A. Bakker

plaatsvervangende leden werkgevers:

vacature 1)
vacature 1)
N. J. Bezemer 1)
vacature 1)

leden werknemers:

J.C. Dwarswaard (voorzitter)
A. Kasper (plv. secretaris)
H.C.P.J. van Herpen
T. Neijenhuijs

plaatsvervangende leden werknemers:

I. Slikkerveen 2)
M.H.J. Limmen 3)
J.A. Spruijt 2)
mw. Y. Reus 4)

Vertegenwoordiger namens:

- 1) Vereniging van Particuliere Beveiligingsorganisaties
- 2) De Unie, Vakbond voor Industrie en Dienstverlening
- 3) CNV Dienstenbond
- 4) FNV Bondgenoten

Bestuurswisselingen

In het verslagjaar is de heer A.F.A. Bakker aangetreden als bestuurslid van werkgeverszijde.

Deelnemersraad

De deelnemersraad bestaat uit vier zetels. De leden worden benoemd door het bestuur na als kandidaat te zijn aangewezen door de representatieve organisaties. Drie zetels worden ingenomen door actieve deelnemers, die door de vakorganisaties worden benoemd en één door een gepensioneerde uit de bedrijfstak op voordracht van het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties. Deze laatste zetel is vacant.

De deelnemersraad adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd over elk voorgenomen besluit van het bestuur. Dit is aan de orde bij:

- Het nemen van maatregelen van algemene strekking;
- Wijziging van de statuten en de reglementen van het fonds;
- Vaststelling van de jaarrekening, het jaarverslag, de begroting, het verslag van de actuaris en het verslag van de accountant over de financiële toestand van het fonds;
- Wijziging van de hoogte van de ingegane pensioenen;

- Het verlenen of wijzigen van toeslagen;
- Gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds;
- Liquidatie van het fonds.

Samenstelling van de deelnemersraad per 31 december 2008:

leden:

R.W.H. Oppel (voorzitter)	(2)
S.L. Boom (plv. voorzitter)	(4)
R.J.H.M. Schaars	(3)

Vertegenwoordiger namens:

2)	De Unie, Vakbond voor Industrie en Dienstverlening
3)	CNV Dienstenbond
4)	FNV Bondgenoten

De deelnemersraad is in het afgelopen verslagjaar drie keer bijeen gekomen. In 2008 heeft de deelnemersraad positief advies uitgebracht over:

- Wijzigingen van het reglement van het fonds;
- Het voorstel voor het uitvoeringsreglement;
- Wijziging van de ABTN;
- Publicitair jaarverslag 2007 en het statenverslag 2007;
- Hoogte van de premie en de indexatie 2009;
- Beleggingsplan 2009 en normportefeuille 2009;
- Communicatieactieplan 2009.

Voorts heeft de deelnemersraad kennis genomen van alle periodieke beleggingsrapportages.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan van het fonds is met ingang van 18 december 2008 ingesteld. Op basis van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance) van de Stichting van de Arbeid heeft het bestuur de werkwijze van het verantwoordingsorgaan in een reglement vastgelegd. Er zijn afspraken gemaakt over welke informatie het verantwoordingsorgaan ontvangt, de frequentie van het overleg met het bestuur en de te behandelen onderwerpen.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Tevens legt het bestuur verantwoording af over de naleving van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur zoals vastgesteld door de Stichting van de Arbeid op 16 december 2005.

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan legt zijn oordeel ten minste één maal per jaar schriftelijk vast. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, opgenomen in het jaarverslag volgend op het jaarverslag waar het oordeel betrekking op heeft.

Boekjaar 2008

Het verantwoordingsorgaan heeft in het kader van haar taakuitoefening op 5 juni 2009 kennis genomen van het jaarverslag en de jaarrekening 2008 en het rapport van de certificerend actuaaris.

Oordeel

Het verantwoordingsorgaan van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging is van oordeel dat:

- het bestuur afdoende informatie aan het verantwoordingsorgaan heeft verstrekt om zich een oordeel te vormen;
- het handelen van het bestuur in 2008 in overeenstemming is geweest met de statuten en reglementen;
- het bestuur in 2008 een consistent beleid heeft gevoerd, waarbij de belangen van alle betrokkenen afgewogen en geborgd zijn;
- het bestuur heeft met de kennis van dit moment logische beleidskeuzes voor de toekomst gemaakt.

Aanbevelingen

Het verantwoordingorgaan beveelt het bestuur aan om, bij een eventuele toekomstige stijging van de dekkingsgraad boven de 150%, het beleggingsbeleid te evalueren. Wellicht kan een hogere dekkingsgraad aanleiding zijn om het beleggingsbeleid aan te passen.

Beleggingscommissie

Het bestuur heeft een beleggingscommissie ingesteld die bestaat uit de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het fonds. De beleggingscommissie wordt ondersteund door een onafhankelijke beleggingsadviseur. De beleggingscommissie rapporteert aan het bestuur. Het bestuur van het fonds blijft verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid.

In het verslagjaar bestond de beleggingscommissie uit de heer T. Uittenbogaard (plv. voorzitter), de heer J.C. Dwarswaard (voorzitter) en de heer A.J. Hutten (beleggingsadviseur). De beleggingscommissie is in 2008 twee maal bijeen geweest. Voorstellen aan het bestuur werden gedaan over:

- Beleggingsplan 2009
- Normportefeuille 2009
- Fiduciair Management

Commissie van beroep

Tegen beslissingen van het bestuur kan beroep worden ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie van beroep bestaat uit drie leden, die door de eerder genoemde vakorganisaties worden benoemd. Bestuursleden kunnen geen lid van de commissie van beroep zijn. De voorzitter van de commissie dient jurist te zijn. Uit de commissieleden worden op dezelfde wijze een voorzitter en een secretaris gekozen als hierboven beschreven met betrekking tot het bestuur van het fonds. De werkwijze van de commissie wordt geregeld in een door de commissie zelf op te stellen reglement. De commissie beslist in de vorm van een advies.

Communicatiecommissie

Het bestuur heeft een communicatiecommissie ingesteld die bestaat uit de voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het bestuur.

Raad van Afgevaardigden Stichting PVF Nederland

Werkgeversvertegenwoordiging

T. Uittenbogaard

Werknemersvertegenwoordiging

J.C. Dwarswaard

Lidmaatschappen

De Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Particuliere Beveiliging is lid van de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfondsen.

BESTUURSONDERSTEUNING

Administrateur

Het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging is statutair gevestigd te Amsterdam. De administratie en het secretariaat van het fonds zijn uitbesteed aan Syntrus Achmea, Molenwerf 2-8, 1014 AG Amsterdam. De voorwaarden van de uitbesteding zijn vastgelegd in een mantelovereenkomst en een pensioenbeheerovereenkomst. Vastgelegd zijn de specifieke administratieve, financiële, secretariële, actuariële, juridische en overige werkzaamheden die de administrateur voor het fonds verricht. Om de performance en de kwaliteit van de uitvoering te bewaken is met de administrateur een Service Level Agreement afgesloten.

Externe deskundigen

Het bestuur heeft Watson Wyatt B.V. benoemd tot actuaris van het fonds. De actuaris heeft onder meer tot taak het premieniveau te bewaken, de pensioenvoorziening vast te stellen, na te gaan of de pensioenverplichtingen voldoende gedekt zijn en jaarlijks een actuariel verslag uit te brengen. Daarnaast adviseert de actuaris het bestuur over uiteenlopende fondsangelegenheden.

Het bestuur heeft KPMG als accountant belast met de controle van de jaarrekening van het fonds.

Het bestuur heeft Capital Management Consultants aangesteld als beleggingsadviseur van de beleggingscommissie.

Administrateur

Syntrus Achmea
Molenwerf 2-8, 1014 AG Amsterdam
Telefoon: 0900 - 2255783

Certificerend Actuaris

N.M. Griffioen-Jintes, AAG
Watson Wyatt B.V.
Prof. E.M. Meijerslaan 5, 1183 AV Amstelveen

Adviserend Actuaris

R. Westhoff, AAG
Watson Wyatt B.V.
Prof. E.M. Meijerslaan 5, 1183 AV Amstelveen

Accountant

KPMG Accountants N.V.
Burg. Rijnderslaan 10-20, 1185 MC Amstelveen

Beleggingsadviseur

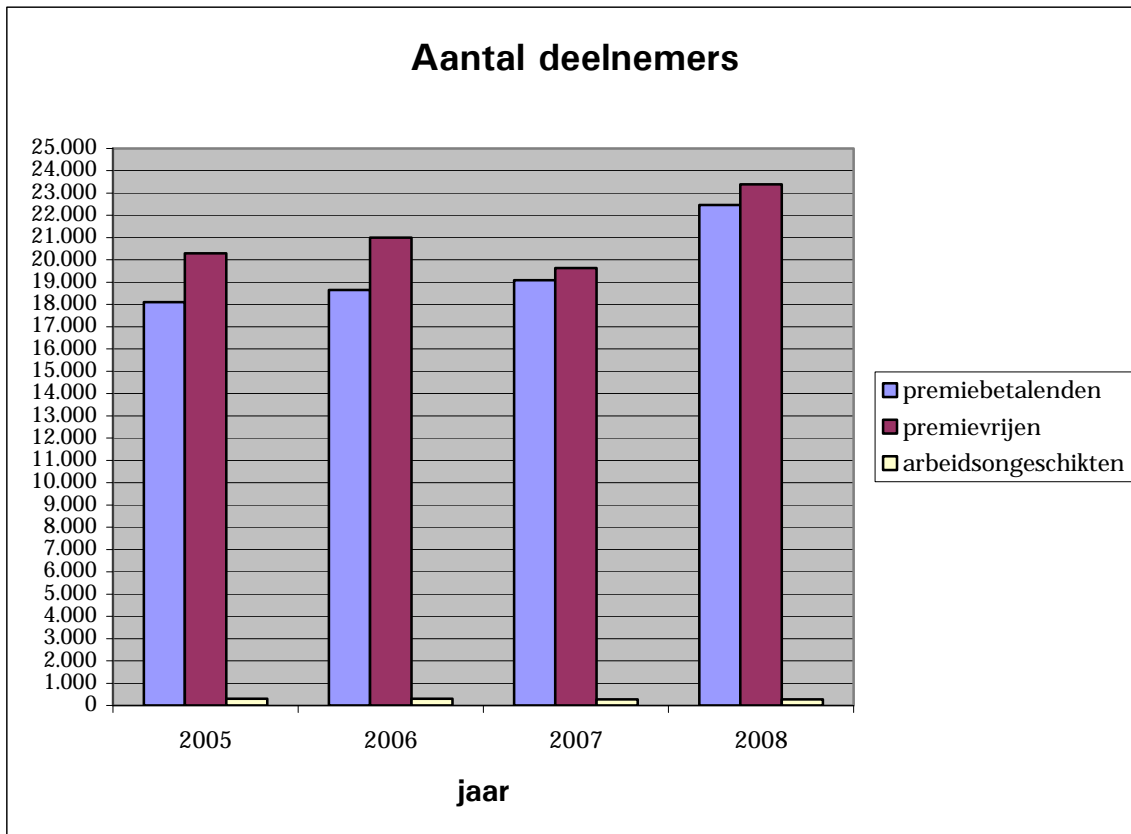
Capital Management Consultants B.V.
Rozebotteltuin 4, 7433 CW Schalkhaar

OMVANG VAN HET FONDS

Werkgevers en deelnemers

Het aantal werkgevers dat in 2008 één of meerdere premienota's ontving steeg met 7,2% ten opzichte van het vorige verslagjaar. In 2007 ontvingen 304 werkgevers één of meerdere premienota's. In 2008 steeg dit aantal naar 326 werkgevers.

Het aantal deelnemers nam toe met 18%. Het aantal deelnemers was eind 2007 19.087 en steeg in het verslagjaar naar 22.467. Het aantal premievrije gewezen deelnemers steeg met 14,9% van 20.365 eind 2007 tot 23.394 eind 2008.

Aantallen werkgevers, deelnemers en gewezen deelnemers in de laatste 4 jaar

Jaar	Premie- betalende werkgevers	Deelnemers	Hierin begrepen arbeidsonge- schikte deel- nemers die geen premie meer betalen	deelnemers die de ver- plichte ver- zekering voortzetten	Gewezen deelnemers met premie- vrije rechten
2005	320	18.106	309	298	20.298
2006	323	18.653	307	240	20.997
2007	304	19.087	279	348	20.365
2008	326	22.467	276	443	23.394

Gedispenseerden

Aan het einde van het verslagjaar waren zeven ondernemingen in de bedrijfstak voor het gehele personeel gedispenseerd van de verplichting tot deelneming in het Bedrijfstakpensioenfonds; zes ondernemingen waren gedispenseerd voor één of meerdere werknemers.

Voortgezette deelneming na beëindiging verplichte deelneming

Het fonds kent twee vormen van vrijwillige voortzetting van de verplichte deelneming:

- voortzetting in het kader van de FVP-regeling;
- voortzetting in het kader van een vervroegde uittredingsregeling.

In de onderstaande tabel zijn de aantallen per categorie weergegeven.

Voortgezette deelneming	Stand ultimo	
	2008	2007
FVP-regeling	287	217
Vervroegde uittredingsregeling	156	131
Individuele vrijwillige voortzetting	-	-
Totaal	443	348

Premievrije deelneming wegens arbeidsongeschiktheid

Eind 2008 waren 276 deelnemers geheel of gedeeltelijk vrijgesteld van premiebetaling wegens arbeidsongeschiktheid. Dit komt neer op 1,22% van het aantal actieve deelnemers. Eind 2007 ging het om 279 deelnemers (1,46%).

Premie

Het bestuur besloot voor het verslagjaar geen korting op de reglementaire premie van 30% te verlenen. Van de premie kwam 12% voor rekening van de werknemer.

Voor de verplichte verzekering werd aldus in het verslagjaar € 52.536.000,- aan premie ten gunste van het fonds vastgesteld. Dit is een stijging van 20% ten opzichte van 2007, toen het om een premiebedrag van € 43.704.000,- ging. Het aantal deelnemers was eind 2007 19.087 steeg in het verslagjaar naar 22.467.

De wegens premievrije deelneming voor rekening van het fonds komende premie bedroeg over 2008 € 656.455,- (in 2007: € 632.476,-).

De bovenstaande gegevens zijn samengevat in onderstaande tabel.

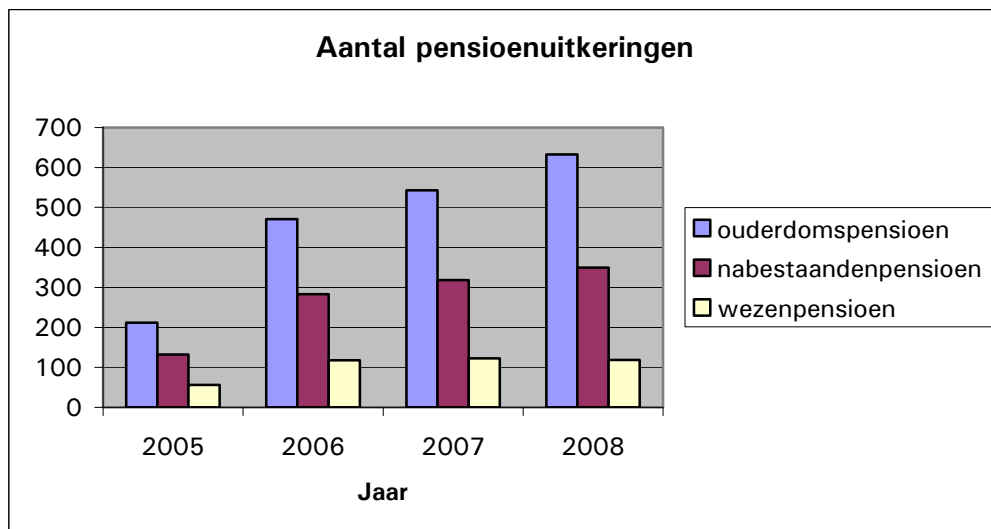
Premie ten gunste van het fonds en premie ten laste van het fonds voor arbeidsongeschikte deelnemers in de laatste 4 jaar (bedragen x € 1.000,-)

Jaar	(1) Ten gunste van het boekjaar vastgestelde premie (incl. FVP)	(2) Ten laste van het fonds gekomen pre- mie voor arbeidson- geschikte deelnemers	(3) Totaal premie van (1)+(2)	(4) (2) in procenten van (3)
2005	31.110	667	31.777	2,09
2006	42.827	660	43.487	1,52
2007	43.704	632	44.336	1,43
2008	52.536	656	53.192	1,23

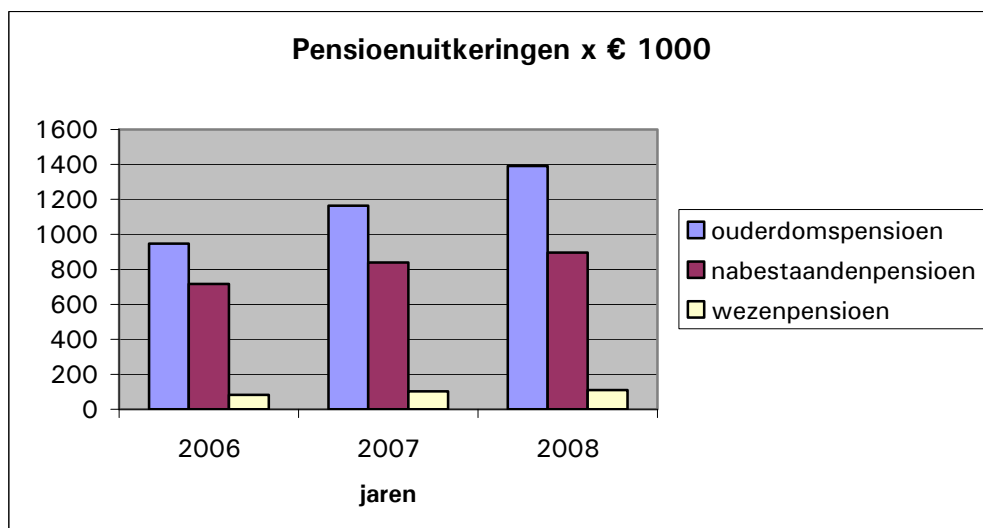
Pensioenuitkeringen

In 2008 is aan pensioenuitkeringen¹ daadwerkelijk € 2.397.000,- uitbetaald. In 2007 was dit nog € 2.106.000,-, een stijging van 14%.

Hieronder volgt een overzicht van de aantallen ingegane pensioenen en de totale jaarbedragen aan het eind van het boekjaar. Het jaarbedrag is het bedrag dat zou zijn uitgekeerd wanneer alle lopende pensioenen ultimo het betreffende jaar gedurende het gehele jaar zouden zijn uitbetaald.

	Aantal pensioenen		Totaal jaarbedrag	
	2008	2007	2008	2007
	(x € 1.000,-)			
Ouderdomspensioen	633	543	1.391	1.164
Nabestaandenpensioen	350	318	896	839
Wezenpensioen	119	123	110	103
Totaal	1.102	984	2.397	2.106

¹ Ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en wezenpensioen

3. VERSLAG VAN HET BESTUUR

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar vier maal. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste onderwerpen die tijdens deze vergaderingen zijn besproken.

Premie

In de uitgevoerde ALM-studie (Asset Liability Management) is een systeem van gelijkblijvende doorsneepremie doorgerekend. Uitgangspunt bij het premieniveau in de ALM-studie is de vraag geweest of, op basis van de gehanteerde premie, wordt voldaan aan de risico's van onderdekking, en of het premieniveau voldoende is met betrekking tot de geprognosticeerde kostendekkende premie. De hoogte van de kostendekkende premie is onderzocht voor verschillende niveaus van de indexatieambitie.

Uit de ALM-studie is gebleken dat het premie-instrument een relatief krachtig sturingsmiddel is. Een paar procentpunten hogere of lagere premie heeft hierdoor veel invloed op de (ontwikkeling van de) financiële positie van het fonds. In december 2008 heeft het bestuur besloten de doorsneepremie voor 2009 te handhaven op 30%.

Toeslag

De toeslag op de pensioenaanspraken van de (ex-)deelnemers en van de ingegane pensioenen is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op jaarlijkse toeslag. Of er toeslag wordt verleend en in welke mate is afhankelijk van de financiële middelen van het fonds en van het oordeel van het bestuur en de actuaris over de financiële positie van het fonds. In het verleden verleende toeslagen geven geen zekerheid over toeslagen in de toekomst. Tijdens de vergaderingen van november en december 2008 heeft het bestuur gesproken over de toeslag 2009. In november 2008 is de dekkingsgraad van het fonds gedaald naar 105% (stand per 31 oktober 2008). Het bestuur besloot daarop de beslissing over de toeslag uit te stellen naar de vergadering van december. Doordat de dekkingsgraad per 30 november is gedaald naar 89% nam het bestuur in december 2008 het besluit om voor 2009 geen toeslag te verlenen. Dit zowel voor de actieve deelnemers als voor de ex-deelnemers en gepensioneerden.

Incasso

In 2008 heeft het bestuur in iedere vergadering aandacht besteed aan het gevoerde beleid inzake incasso, teneinde wanbetalers en doorstarters in de sector adequaat te kunnen volgen. Het bestuur hanteert een strikt incassobeleid en wenst de incassotermijnen zo kort mogelijk te houden.

Het bestuur behandelde in iedere vergadering de stand van de premieheffing en incasso.

Het bestuur van het fonds zal het huidige incassobeleid voortzetten en waar mogelijk in 2009 aanscherpen, teneinde de financiële schade voor het pensioenfonds zoveel mogelijk te beperken.

Communicatie

In april 2008 heeft het fonds de nieuw website www.beveiligingspensioen.nl gelanceerd. Daarnaast heeft het fonds de brochure "Pensioen hoe en wat" geïntroduceerd. In deze brochure is informatie opgenomen over de pensioenregeling. De brochure is ook beschikbaar als download vanaf de website. In het boekjaar werden ook voor het eerst de startbrieven naar nieuwe deelnemers en aspirant deelnemers gestuurd.

Beleggingen

Het bestuur heeft in iedere vergadering de periodieke overzichten van de beleggingen en hun performance behandeld evenals de kwartaaloverzichten van de stand van de dekkingsgraad.

In 2008 heeft de beleggingscommissie gesprekken gevoerd met kandidaat Fiduciair Managers. De selectieprocedure is gezamenlijk met het Pensioenfonds Architecten opgezet

Na de eerste gesprekken is de longlist met kandidaten ingekort tot een shortlist met vier kandidaten. Uiteindelijk wordt één kandidaat aan het bestuur voorgesteld. Uiteraard beslist het bestuur van het fonds of deze kandidaat geschikt is als Fiduciair Manager van het fonds. In 2009 heeft het bestuur gekozen voor PGGM als Fiduciair Manager. Het is de planning om per 1 september 2009 de transitie af te ronden.

Aan het eind van het verslagjaar heeft het bestuur het beleggingsplan en de normportefeuille voor 2009 vastgesteld. Ten opzichte van het beleggingsplan en normportefeuille 2008 zijn er geen wijzigingen doorgevoerd. Dit is mede ingegeven door de geplande start van de Fiduciair Manager in 2009.

Jaarverslag

Het bestuur heeft in de vergadering van 16 juni 2008 het jaarverslag en het statenverslag 2007 goedgekeurd en vastgesteld. In dezelfde vergadering heeft het bestuur kennis genomen van de concept accountantsverklaring, de actuariële verklaring en het actuariële rapport.

Herstelplan

Dekkingsgraad

Per 31 december 2008 bedraagt de dekkingsgraad van het pensioenfonds 90% (2007: 154%). Op het moment van opstellen van het herstelplan werd nog uitgegaan van een dekkingsgraad van 88% per 31 december 2008. In onderstaande kwantitatieve uitleg is nog uitgegaan van een dekkingsgraad van 88%.

Solvabiliteitseisen

Ultimo 2008 bedraagt het eigen vermogen negatief € 42.564.000,-. Het minimaal vereist vermogen bedraagt € 20.622.000,- en het vereist eigen vermogen € 111.933.000,-. Per 31 december 2008 voldoet het fonds niet aan beide normen. Hierdoor is zowel sprake van een reservetekort als een dekkingstekort. Door het bestuur van het fonds is hiervan melding gedaan aan de toezichthouder DNB. Dientengevolge is een korte termijn- en lange termijnherstelplan opgesteld.

Vaststelling herstelplan

De genomen besluiten over het herstelplan uit de bestuursvergadering van 25 maart 2009 zijn voorgelegd aan de deelnemersraad, die hierover advies heeft uitgebracht aan het bestuur. In de vergadering van 25 maart 2009 heeft het bestuur de inhoud van het herstelplan vastgesteld. Het herstelplan is vervolgens op 31 maart 2009 ingediend bij DNB. Uiterlijk 1 juli 2009 zal het herstelplan door DNB zijn getoetst.

Belangrijkste uitgangspunten van het herstelplan

Het fonds heeft gekozen voor een herstelplan over een termijn van drie jaar. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door externe adviseurs en is het voorgenomen beleggingsbeleid afgestemd.

Het herstelplan is opgesteld met inachtneming van de uitgangspunten zoals die door DNB zijn voorgeschreven. Nadrukkelijk merken wij op dat inherent aan de modelmatige aanpak ook het herstelplan een benadering van de werkelijkheid is. Dit betekent dat de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad in positieve of negatieve zin kan afwijken van het verwachte herstelpad, waardoor de financiële positie van het fonds zich sneller of langzamer kan herstellen dan voorzien.

De belangrijkste uitkomsten zijn:

- In de periode tot en met 2012 zal er geen sprake zijn van toeslagverlening;
- De premie blijft gehandhaafd op 30%;
- Het beleggingsbeleid wordt niet aangepast;

Herstelkracht op korte termijn

Uit het herstelplan blijkt herstelkracht. Bij het tot stand komen van het herstelplan is voldaan aan de wettelijke eisen en was evenwichtige belangenbehartiging het uitgangspunt. De herstelkracht is voldoende om na 3 jaar (op 31 december 2011) een dekkingsgraad te bereiken die tenminste gelijk is aan 105%. De verwachte feitelijke dekkingsgraad per 31 december 2011 wordt geschat op 105,3%.

Herstelkracht op lange termijn

Uit het herstelplan blijkt dat het pensioenfonds na 15 jaar, per 31 december 2023 (einddatum herstelplan), voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen. De verwachte dekkingsgraad is op die datum 129,6%. De vereiste dekkingsgraad bedraagt dan naar verwachting ook 129,6%.

Kwantitatieve uitleg

			Effect op dekkingsgraad (in %)	
			Korte termijn	Lange termijn
Dekkingsgraad per 31 december 2008 respectievelijk 31 december 2011			88,2	105,3
Sturings- middelen	Premie	Conform huidig premiebeleid	14,0	32,5
	Indexatie	Conform huidig toeslagbeleid	0,0	-22,7
	Beleggingen	Eerste jaar geen rendement, daarna 6,0% rendement over de overige 14-jaarsperiode	3,0	27,7
Rentetermijnstructuur			0,0	0,0
Overige		Inclusief effect van de uitkeringen	0,1	3,9
Dekkingsgraad per 31 december 2011 respectievelijk 31 december 2023			105,3	129,6
MVEV per 31 december 2013 respectievelijk VEV per 31 december 2023			105,0	129,6

Gebeurtenissen na balansdatum

Het herstelplan is gebaseerd op de dekkingsgraad per 31 december 2008. Voor de volledigheid hierbij een opsomming met de ontwikkeling van de dekkingsgraad in de eerste maanden van 2009:

31 januari 2009	89%
28 februari 2009	82%
31 maart 2009	90%
30 april 2009	97%
31 mei 2009	104%

4. ALGEMENE PENSIOENONTWIKKELINGEN

In de tweede helft van 2008 zijn de dekkingsgraden van pensioenfondsen flink onder druk komen te staan door de effecten van de wereldwijde kredietcrisis. Waarschijnlijk herinneren we ons 2008 over een aantal jaar daarom als een periode van zwaar weer. Maar in 2008 speelde er meer dan de kredietcrisis: nieuwe wetgeving werd van kracht of kreeg nadere invulling. Zo zorgde de Veegwet ervoor dat de puntjes op de i werden gezet in de Pensioenwet. Vanaf 1 januari gelden voor pensioenfondsen daarnaast nieuwe regels voor communicatie. Tot slot werd in 2008 opnieuw flink gediscussieerd over de houdbaarheid van het Nederlandse pensioenstelsel: vergrijzing, beurzen, risico's en internationale boekhoudregels vormden de ingrediënten. In dit hoofdstuk komen de ontwikkelingen op het gebied van regelgeving en het overheidsbeleid aan de orde.

Dekkingsgraad van het pensioenfonds gedaald

Door de kredietcrisis zijn niet alleen de aandelenbeurzen, maar ook de lange rentes fors gedaald. Het pensioenfonds is hiervoor niet immuun gebleken. Dit vertaalde zich in een forse daling van de dekkingsgraad aan het einde van 2008. De dekkingsgraad is, kort gezegd, de verhouding tussen het vermogen van het pensioenfonds en de verplichtingen van het fonds op korte en langere termijn. De dekkingsgraad geeft aan hoeveel euro's het pensioenfonds in kas heeft tegenover elke euro die het (straks) moet uitkeren. Er zijn twee effecten die de dekkingsgraad beïnvloeden. Ten eerste is het vermogen van het pensioenfonds afgenomen door de dalende beurskoersen. Beleggen op de beurs is voor het pensioenfonds – in ieder geval voor een deel van het vermogen - noodzakelijk: het fonds behaalt anders op langere termijn onvoldoende rendement. Een tweede factor betreft de verplichtingen van het pensioenfonds: deze zijn gestegen door de dalende markttrente. Hoe werkt dit precies? Een pensioenfonds gaat de verplichting aan om later bij pensionering een uitkering te doen. Voor een uitkering over 40 jaar hoeft een pensioenfonds nu

niet het hele bedrag in kas te hebben. Het kan immers nog over een lange periode rendement halen. Hoe hoog het rendement de komende 40 jaar zal zijn is nog onduidelijk. En toch moet het fonds een schatting maken. Daarvoor gebruikt het de langetermijnrente. Mede als gevolg van de kredietcrisis is die rente in het verslagjaar flink gedaald. Daardoor rekent het fonds op een lager rendement en moet het nu meer geld in kas hebben om straks dezelfde uitkering te kunnen doen. Voor meer informatie zie het hoofdstuk beleggingen.

Wettelijke regels voor onderdekking en reservetekort

De Pensioenwet stelt regels voor het geval de dekkingsgraad van een pensioenfonds onvoldoende is. Pensioenfondsen zijn verplicht een "onderdekking" of "reservetekort" direct te melden bij de toezichthouder, DNB (DNB). Het pensioenfonds heeft een onderdekking als de dekkingsgraad lager is dan 105%, en een reservetekort als de dekkingsgraad lager is 126%.

Bijzondere situatie en dus veelal uitstel voor indienen herstelplan

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid erkent dat de kredietcrisis de pensioenfondsen in een bijzondere situatie brengt. Op 8 oktober 2008 riep DNB de pensioenfondsen op geen overhaaste beslissingen te nemen. Een maand later voerden DNB en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid overleg met vertegenwoordigers van de pensioensector over de gevolgen van de kredietcrisis. Op basis van dit overleg besloot DNB gebruik te maken van haar bevoegdheid tot het verlenen van uitstel: veel pensioenfondsen kregen uitstel voor het indienen van een herstelplan tot 1 april 2009. Wel moeten zij DNB op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen in hun dekkingsgraad.

De wet kent twee herstelplannen. Een kortetermijnherstelplan als sprake is van onderdekking: het pensioenfonds krijgt dan drie jaar of vijf jaar uitstel om de dekkingsgraad weer op een niveau van minimaal 105% te brengen. En een langetermijnherstelplan als het fonds een reservetekort heeft: het fonds krijgt dan vijftien jaar de tijd om weer voldoende reserves op te bouwen. Het uitstel tot 1 april 2009 geldt voor zowel korte- als langetermijnherstelplannen.

Opschorten waardeoverdracht bij dekkingsgraad onder 100%

Als een werknemer van baan verandert mag hij zijn pensioen overdragen naar zijn nieuwe pensioenfonds. Dit heet waardeoverdracht. Als de dekkingsgraad van het fonds lager is dan 100% mag het pensioenfonds waardeoverdrachten echter niet uitvoeren. Het moet deze volgens de Pensioenwet "opschorten". Deze verplichting geldt voor inkomende en uitgaande waardeoverdrachten, en ongeacht de fase waarin de waardeoverdracht zich bevindt. Dus ook als de offerte is uitgebracht en geaccepteerd. Op 17 december 2008 heeft het bestuur formeel besloten dat waardeoverdrachten opgeschort dienen te worden.

Toeslagenlabel

Voor een begrijpelijke communicatie over het toeslagbeleid van het pensioenfonds voerde de Pensioenwet een toeslagenlabel in. Hiermee maken pensioenfondsen en verzekeraars duidelijk of de pensioenen de komende jaren naar verwachting kunnen stijgen. Zodra de prijzen stijgen dienen immers ook de pensioenen omhoog te gaan om de koopkracht op peil te houden. Zo'n stijging heet toeslag of indexatie. Het bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks of het de pensioenen indexeert. Dit kan alleen als het daarvoor voldoende geld in kas heeft. Het toeslagenlabel helpt om het beleid van het pensioenfonds begrijpelijker te maken: het bestaat uit een plaatje en een uitleg. Het label vermeldt de toeslag die het pensioenfonds verwacht bij een gemiddelde prijsstijging van 2%. Voor deze verwachting heeft het label een normaal scenario en een slechtweersscenario. Hiermee wordt vooral duidelijk gemaakt dat het verhogen van pensioenen niet vanzelfsprekend is. Naast het label moet het fonds een voorwaardelijkheidsverklaring hanteren. Daarin wordt het toeslagbeleid verder uitgelegd: de ambitie, hoe die wordt betaald en wat daarvan de laatste drie jaar is waar gemaakt.

Het was de bedoeling dat pensioenfondsen het toeslagenlabel vanaf 1 januari 2008 gingen gebruiken. Halverwege 2007 bleek echter al dat dit niet haalbaar zou zijn. Minister Donner van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het label uiteindelijk eind augustus 2008 definitief vastgesteld. Doordat veel pensioenfondsen eind 2008 in een situatie van onderdekking raakten is begin 2009 besloten om de invoering van het toeslagenlabel voor fondsen met onderdekking uit te stellen.

AFM vraagt fonds zelf aan te geven of communicatie goed is

De AFM is een relatief nieuwe toezichthouder voor pensioenfondsen en concentreert zich in het toezicht op de communicatie bij pensioenfondsen. De AFM heeft eind 2007 een zogenaamde "self assessment" aan alle pensioenfondsen verstuurd. Hierin verzocht de AFM de fondsen informatie te geven over de wijze waarop communicatie aan deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden plaatsvindt. In april 2008 koppelde de AFM de resultaten terug aan het pensioenfonds. AFM stelde in de terugkoppeling dat er ruimte is voor verbetering gezien de score van 69%.

Op 8 december 2008 heeft de AFM een nieuwe self assessment aan de pensioenfondsen verstuurd. Op 28 april 2009 heeft de AFM een terugkoppeling verstuurd, het fonds heeft voor het onderdeel informatieverstrekking een score behaald van 85%.

Puntjes op de i van de Pensioenwet

De Pensioenwet van 2007 bevatte een aantal onvolkomenheden en soms waren situaties niet geregeld. Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft dit gerepareerd met de Veegwet. Deze Veegwet bevat ook een aantal beleidswijzigingen. De Tweede Kamer heeft de Veegwet in 2007 behandeld en op 8 juli 2008 is de wet zonder wijzigingen door de Eerste Kamer aangenomen. Het bestuur heeft de wijzigingen uit de Veegwet verwerkt in de reglementen van het fonds.

Regels afkoop kleine pensioenen bekend

De Pensioenwet bepaalt dat pensioenfondsen kleine pensioenen van gewezen deelnemers mogen afkopen. Kleine pensioenen zijn pensioenuitkeringen van minder dan € 406,44 op jaarbasis (bedrag 2008). Het pensioenfonds mag deze pensioenen afkopen twee jaar nadat de deelneming is geëindigd. De gewezen deelnemer kan daartegen geen bezwaar maken. Voor deelnemingen die zijn geëindigd vóór 1 januari 2007 (datum van invoering van de Pensioenwet) gelden andere wettelijke regels. Het pensioenfonds mag dan besluiten tot afkoop, maar de gewezen deelnemer kan hiertegen bezwaar maken. In de Veegwet staan nadere regels over de wijze van afkoop van kleine pensioenen. Zo staat nu vast dat het pensioenfonds de afkoopwaarde betaalt op de dag dat de aanspraken of rechten vervallen. Als het pensioenfonds later betaalt heeft de gewezen deelnemer recht op vergoeding van rente.

Discussie over wenselijkheid afkoop kleine pensioenen

Het bestuur van het pensioenfonds neemt zelf het besluit om kleine pensioenen al of niet af te kopen. Een aantal fondsen heeft aan het begin van 2008 besloten kleine slapende pensioenen af te kopen. Eind 2008 is de besluitvorming bij pensioenfondsen door een tweetal zaken in een ander licht komen te staan. Allereerst zijn de vakbonden, waaronder FNV Bondgenoten, een discussie gestart over de wenselijkheid van afkoop van kleine pensioenen. De FNV doelde daarbij met name op gevallen waarin een gewezen deelnemer meerdere kleine pensioenen heeft die net onder de afkoopgrens van € 406,44 vallen. Bij afkoop zou dit kunnen betekenen dat die persoon in totaal een redelijk pensioen heeft opgebouwd, maar door afkoop uiteindelijk weinig of geen pensioen overhoudt na zijn 65ste.

Tijdens de vergadering van november 2008 heeft het bestuur besloten om kleine pensioenen tot € 200,00 af te kopen. Ex-deelnemers met pensioenen tussen de € 200,00 en € 406,44 moeten per brief worden benaderd met de volgende keuzemogelijkheden:

- Waardeoverdracht
- Pensioen behouden
- Afkoop

Het bestuur heeft tijdens de vergadering van december 2008 besloten om in 2009 de ontwikkeling van de dekkingsgraad af te wachten en bekijkt dan of er gestart kan worden met de afkoop.

Trend: vergrijzing en ontgroening

Aan het eind van 2008 is door de kredietcrisis angst ontstaan voor een economische recessie en een toenemende werkloosheid. Aan de andere kant lijkt de trend dat de komende jaren door vergrijzing en ontgroening juist een tekort aan arbeidsaanbod ontstaat. In de afgelopen zestig jaar is de beroepsbevolking - iedereen tussen de 20 en de 65 jaar – gegroeid. Aan deze groei komt een eind: al vanaf 2010 neemt de omvang van de beroepsbevolking af. In de periode tot 2040 leidt dit tot een daling van de beroepsbevolking met maar liefst één miljoen mensen. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft daarom in december 2007 de Commissie Arbeidsparticipatie ingesteld. Deze commissie moest onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om de arbeidsparticipatie structureel te verhogen tot 80% in 2018. Op 16 juni 2008 is het rapport van de Commissie Arbeidsparticipatie verschenen. Een deel van de voorstellen in het rapport richt zich op oudere werknemers, pensioen en AOW. Een ander deel van het rapport richt zich op jongeren, parttimers en mensen die niet werken maar ook geen uitkering ontvangen. Voor pensioenfondsen is vooral het eerste onderwerp van belang: pensioen en AOW.

Commissie gaat met voorstellen verder dan kabinet

De Commissie Arbeidsparticipatie stelde onder meer voor om de AOW-leeftijd geleidelijk te verhogen naar 67 jaar. Ook wilde de commissie de AOW vanaf 2011 verder fiscaliseren. Dit zou betekenen dat een groter deel van de AOW-uitkeringen wordt gefinancierd uit belastinggeld en gepensioneerden gaan meebetalen aan de AOW. Het kabinet heeft deze adviezen niet overgenomen. Het wil zich namelijk in eerste instantie richten op maatregelen om de arbeidsparticipatie tót 65 jaar te verhogen. Het aantal mensen dat voor het 65ste jaar stopt met werken om met pensioen of vut te gaan moet afnemen. Ook wil het kabinet de werkloosheid onder ouderen aanpakken. Het kabinet heeft daarom besloten om doorwerkbonussen te geven aan mensen die doorwerken tussen hun 62ste en 67ste. Ook geeft het kabinet premiekorting aan werkgevers die werkloze 50-plussers in dienst nemen. Deze maatregelen gelden vanaf 2009.

Kabinet wil uitstel AOW mogelijk maken

Het kabinet stelde wel voor om het mensen mogelijk te maken de AOW vrijwillig uit te stellen. Op 18 november 2008 is hierover een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Volgens dit voorstel kunnen mensen hun AOW vanaf 2010 maximaal vijf jaar later laten ingaan. Het kabinet verwacht dat 5% van de nieuwe AOW-gerechtigden kiest voor uitstel. Als de AOW-uitkering later ingaat wordt de uitkering ook hoger. Het kabinet wil hiermee een flexibeler systeem van pensionering introduceren. Daarnaast hoopt het kabinet op een cultuuromslag, waarbij mensen 65 jaar niet meer als definitief eindpunt zien van hun werkzame leven. Tot slot hoopt minister Donner het mensen door de maatregel gemakkelijker te maken om door te werken na hun 65ste als ze dat zelf willen.

Pensioenregister van start

In de Pensioenwet is bepaald dat er een landelijk pensioenregister komt. Op 7 mei 2008 is de Stichting Pensioenregister opgericht, een samenwerkingsverband van de pensioenkoepels, verzekeraars en Sociale Verzekeringsbank. De stichting gaat de ontwikkeling van het Pensioenregister begeleiden. De kosten worden gedragen door de pensioensector zelf. Het is de bedoeling dat het register per 1 januari 2011 van start gaat. Het register gaat alle Nederlandse pensioenregelingen via internet toegankelijk maken. Iedereen tussen de 15 en 65 jaar met een burgerservicenummer en een DigiD kan straks inloggen en een overzicht opvragen van zijn eigen pensioenregelingen en AOW-rechten. Zo kan iedere Nederlander straks duidelijk zien hoe hoog zijn totale oudedagsvoorziening is, bij welk fonds het pensioen is opgebouwd en waar hij terecht kan voor meer informatie.

FVP-bijdrageregeling: geen nieuwe instroom met ingang van 1 januari 2011

De Stichting Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP) helpt werklozen van 40 jaar en ouder pensioen op te bouwen. FVP heeft in december 2008 bekendgemaakt dat de FVP-regeling een jaar langer zal blijven bestaan. De regeling loopt nu door tot 1 januari 2011. Werknemers die vóór 2011 in de WW terechtkomen kunnen nog een FVP-bijdrage aanvragen. Werknemers die daarna WW-gerechtigd worden niet meer.

GOED PENSIOENFONDSBESTUUR (PENSION FUND GOVERNANCE)

Het bestuur van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Particuliere Beveiliging vindt het van groot belang om het fonds goed te besturen. In de afgelopen jaren zijn steeds meer richtlijnen en regels opgesteld om te zorgen dat het fonds zijn taken daadwerkelijk goed uitvoert. Zo publiceerde de Stichting van de Arbeid (STAR) in 2005 de "Principes voor goed Pensioenfondsbestuur". Deze principes bieden kaders voor zorgvuldig bestuur, intern toezicht, verantwoording, deskundigheid, openheid en communicatie. Maar ook andere regels spelen een rol: zo is de Code Tabaksblat van belang voor het beleggingsbeleid. Sinds 2007 zijn de principes goed pensioenfondsbestuur van de STAR verankerd in de Pensioenwet. De bedoeling van de principes is dat een pensioenfondsbestuur weet waarvoor het verantwoordelijk is en hoe het die verantwoordelijkheid moet dragen en moet afleggen.

Praktische invoering principes is doorgezet in 2008

De STAR pleitte ervoor dat alle pensioenfondsden de principes uiterlijk 1 januari 2008 zouden invoeren. De Pensioenwet noemde hiervoor echter geen duidelijke termijn. DNB ging ervan uit dat de fondsen de principes in 2007 en 2008 zouden invoeren. In 2007 heeft het pensioenfonds dan ook hard gewerkt om alle veranderingen door te voeren. De meeste beslissingen over hoe de principes ingevuld worden zijn dan ook in 2007 genomen. Het jaar 2008 stond ook in het teken van de evaluatie van de principes en de medezeggenschap bij pensioenregelingen. Zowel besturen als deelnemersraden moesten een vragenlijst over de stand van zaken invullen. Het kabinet beslist in 2009 of de evaluatie aanleiding is om nog wijzigingen door te voeren.

Gezamenlijke pool van visiteurs opgezet

Een aantal pensioenfondsden heeft in 2008 op eigen initiatief besloten om een gezamenlijke pool van visiteurs voor intern toezicht op te richten. Op basis van de wensen van elk fonds wordt een visitatiecommissie op maat samengesteld. Het fonds heeft in de vergadering van 17 december 2008 besloten in 2009 te onderzoeken of deelgenomen kan worden aan de gezamenlijke pool.

5. BELEGGINGEN

Marktontwikkelingen

Terugblik op 2008

Het jaar 2008 stond in het teken van de kredietcrisis. De eerste signalen dateerden van medio 2007, maar gedurende 2008 werd de volle omvang van de financiële crisis duidelijk zichtbaar. Kern van het probleem vormde de combinatie van jarenlang veel te ruimhartig verstrekte hypotheeklen in de VS en de wereldwijde verspreiding van hieraan gerelateerde beleggingsproducten. De aanhoudende daling van de huizenprijzen en een toenemend aantal wanbetalers van tophypotheeklen ('sub prime' segment), leidden ertoe dat banken steeds meer moesten afschrijven op beleggingsproducten met Amerikaanse hypotheeklen als onderpand.

Onzekerheid over de hoogte van de schadeposten en over de mate van betrokkenheid van de verschillende banken, zorgde voor toenemend wantrouwen tussen banken onderling maar zeker ook tussen banken en spaarders. Katalysator in dit proces was het faillissement van de gerenommeerde Amerikaanse zakenbank Lehman Brothers medio september. Dit kwam als een grote schok, omdat tot dat moment de gedachte overheerste dat de monetaire autoriteiten een dergelijk grote financiële instelling in geval van nood altijd overeind zouden houden ("too big to fail").

Vanaf dat moment trad een escalatie van de kredietcrisis op en brak ook een vertrouwens- en liquiditeitscrisis uit. Geforceerde verkopen van schuldposities door institutionele beleggers en hedge funds, in combinatie met weinig tot geen liquiditeit, zorgden voor zeer scherpe koersdalingen van de meeste beleggingscategorieën. Aandelenbeurzen verloren gedurende 2008 gemiddeld meer dan 40% van hun waarde, en het hetzelfde gold voor de grondstoffenmarkt. Ook de markt voor bedrijfsobligaties ging hard onderuit. Staatsobligaties fungeerden als vluchthaven en rendeerden in het eurogebied gemiddeld ruim 9% in 2008. In lijn hiermee toonde de kapitaalmarktrente (10-jaars staatsrente) in het eurogebied een sterke daling tot een niveau dichtbij 3,5%. Valuta's waarin veel was geleend, zoals de dollar en de yen, zaten vanwege de schuldafwikkeling in de lift, maar dit stond feitelijk los van fundamentele factoren.

Opvallend was dat Europa (en niet de VS) voorop liep met de bestrijding van de financiële crisis. Het Europese recept van staatsgaranties voor spaartegoeden en voor leningen tussen banken onderling, grote kapitaalinjecties in hulpbehoevende banken en het in het uiterste geval voorlopig nationaliseren van banken (zoals Fortis), wist het vertrouwen op de markten uiteindelijk enigszins te herstellen. Daarnaast haastten de centrale banken zich om de rente in rap tempo te verlagen. De Amerikaanse Federal Reserve ging hiermee het verst door de geldmarktrente tot 0,25% te brengen, terwijl de Europese Centrale Bank haar officiële rentetarieef van 4,25% tot 2,5% verlaagde.

Het bleek niettemin onvermijdelijk, dat door toedoen van de kredietcrisis de Europese economie eind van het jaar reeds in een recessie verkeerde. Het vertrouwen van zowel producenten als consumenten in het eurogebied daalde naar historisch lage niveaus. In het oog sprong tevens de ontwikkeling van de olieprijs, die in een paar maanden tijd daalde van dichtbij de \$150 per vat tot een niveau van ruim onder de \$50. Bij gevolg verdween het inflatiegevaar als sneeuw voor de zon. De inflatie in het eurogebied toonde het afgelopen jaar een duidelijk dalende trend richting 0 à 1%.

De hypotheekfondsen hebben optimaal kunnen profiteren van de ontwikkelingen op de financiële markten als gevolg van de kredietcrisis. Voor deze fondsen geldt dat er tegen hoge marges is verstrekt wat een positief effect heeft gehad op de uiteindelijke performance. De verdieping van de kredietcrisis en de daarbij versnellende verslechtering van de reële economie vanaf het derde kwartaal hebben ertoe geleid dat de risico-opslag van het waarderingsmodel voor hypotheeklen is verhoogd. Doordat de gemiddelde looptijd van een zakelijke hypotheek relatief kort is heeft dit geleid tot slechts een kleine afwaardering.

Gedurende het jaar is de vraag naar beleggingsvastgoed teruggelopen, als gevolg waarvan ook de waarde van vastgoed is gedaald. Waar de waardedaling eerst nog werd gecompenseerd door de gestegen huurverwachtingen, veranderde dat gedurende het vierde kwartaal. In dit kwartaal lieten alle sectoren afwaarderingen zien waarbij de kwaliteit van de locatie, het object en het huurcontract van invloed zijn op de mate van afwaardering.

BELEGGINGEN IN HET VERSLAGJAAR

Door de stijging van de vastrentende waarden en de sterke daling van de aandelen zijn de wegingen in de totale portefeuille ten opzichte van de normportefeuille sterk gewijzigd. Gezien de fluctuaties op de financiële markten in vooral het laatste kwartaal is besloten niet te herbalanceren, waardoor de aandelen beneden het minimum percentage en de vastrentende waarden boven het maximum van de normportefeuille kwamen.

RENDEMENT VAN DE BELEGGINGSPORTEFEUILLE

Het rendement van de portefeuille wordt afgezet tegen een meetlat (de zogenaamde benchmark) om de resultaten te kunnen beoordelen. Het rendement van de totale portefeuille bedroeg min 19,5%. De benchmark (meetlat van de afspraak) bedroeg min 23%.

Het jaar 2008 bleek een bijzonder extreem, volatiel en moeilijk jaar te zijn voor beleggers. Dit heeft ook een negatieve invloed gehad op de waarde van de portefeuille. Enkele beleggingscategorieën worden meer uitgebreid toegelicht, vanwege het feit dat zij de grootste impact hebben gehad op het veroorzaakte (negatieve) relatieve rendement in 2008.

Vastrentende waarden

Door de sterke daling van de rente in de laatste maanden van het jaar werd op de staatsobligaties een totaal positief rendement van 11,7% behaald. Dit relatief hoge resultaat werd vooral veroorzaakt door de obligaties met een (zeer) lange looptijd, die sterk profiteerden van de daling van de lange rentes. Global credits en high yield obligaties daarentegen hadden een negatief rendement van resp. 24% en 17%. Het faillissement van Lehman heeft een desastreuze impact gehad op het handelend vermogen van beheerders. Het gebrek aan liquiditeit had als effect dat het vrijwel onmogelijk werd om (her)allocaties in de portefeuilles aan te brengen. Zoals reeds hiervoor vermeld had de kredietcrisis een positief effect op de hypotheekportefeuille, waarmee een positief rendement van 13,3% werd behaald.

Aandelen

Het afgelopen jaar bleef het rendement op aandelen duidelijk achter bij de doelstelling. Europese aandelen hadden een negatief rendement van ruim 43% en de Amerikaanse aandelen bijna 34%. Aandelen in het Pacific gebied en de opkomende markten werden het hardst geraakt met dalingen van circa 50%.

Vastgoed

Ook de vastgoed portefeuille kon zich niet onttrekken aan de algehele malaise. Wel was er groot verschil tussen het directe en indirecte vastgoed. Kon het verlies bij de eerste categorie nog beperkt blijven tot bijna 3%, in de tweede categorie moest een negatief rendement van ruim 35% worden genoteerd.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds hecht veel waarde aan het sociale karakter bij het beleggen. Hoewel dit deel nog niet op het gewenste niveau is, zijn enkele vermogensbeheerders in staat geweest om het fonds bij te staan in het invullen van haar ambities op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Door deze

vermogensbeheerders wordt voting en engagement voor aandelenproducten waarin het fonds belegt geboden en daarnaast worden ondernemingen die actief zijn in het fabriceren van Clusterbommen en Landmijnen voor belegging uitgesloten.

De hiervoor beschreven zaken zijn van belang voor de lange termijn prestaties van het fonds. De portefeuille wordt afgestemd op de verplichtingen van het fonds. De toegevoegde waarde van deze strategische discussies worden echter niet meegenomen in het beoordelen van het beleggingsbeleid wanneer er uitsluitend wordt gekeken naar het behaalde relatieve rendement, aangezien dit uitsluitend het extra rendement berekent op de strategisch vastgestelde benchmark.

DE Z-SCORE OVER 2008

De z-score wordt ieder jaar berekend en laat het verschil zien tussen het behaalde rendement en de benchmark. Hoe hoger het positieve bedrag hoe beter de behaalde opbrengst was. De Z-score van het fonds over 2008 bedraagt 2,78%. Het fonds voldoet met deze score aan de gestelde eisen.

Beleggingsrisico's

De in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn beleggingen, vorderingen en schulden. Financiële instrumenten zijn opgenomen tegen actuele waarde, voor zover niet anders is aangegeven. De belangrijkste risico's zijn:

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk vastrentende waarden, aandelen, commodities en vastgoed) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix. Voor de beheersing van het marktrisico in samenhang met het renterisico wordt gebruik gemaakt van actieve wegging van de diverse assetcategorieën en incidenteel gebruik van derivaten.

Relatieve marktrisico

Dit is het risico dat de vermogensbeheerders bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid afwijken van het vastgestelde ALM-beleid. Hiertoe zijn strategische marges gedefinieerd welke regelmatig (minimaal eenmaal per maand) worden gemonitord.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. De belangrijkste daarin is de Amerikaanse dollar, waarvan het valutarisico wordt afgedekt met valutatermijncontracten.

Renterisico

Renterisico is het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert door veranderingen in de marktrente. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Voor beheersing van het renterisico wordt gebruik gemaakt van obligaties met een lange looptijd.

Kredietrisico

Dit risico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het

tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidstellingen.

VOORUITBLIK 2009

Van wat eerst een financiële crisis was met financiële instellingen als belangrijkste slachtoffer zijn we inmiddels terechtgekomen in een fase van sterke teruggang in de reële economie. Er zijn echter redenen aan te wijzen waarom de ernst en de duur van de neergang uiteindelijk kunnen worden beperkt: een niet eerder vertoond arsenaal economische beleidsmaatregelen, waarvan sommige al zijn ingevoerd en andere nog in het vat zitten. Wel doen beleggers er verstandig aan van al die maatregelen niet direct een wonder te verwachten.

Harde voorspellingen over de duur van de recessie vallen niet te geven, maar er mag aangenomen worden dat de huidige neergang nog wel even aanhoudt. Als er vanuit wordt gegaan dat de recessie in Amerika twaalf maanden geleden is begonnen en dat het absolute dieptepunt nog moet worden bereikt, dan gaat dit langer duren dan de laatste twee in 1973 – 75 en 1981 – 82 (beide toevallig 16 maanden). De huidige recessie hoeft echter niet meteen ook dieper te worden: alleen door een wel zeer rampzalige economische instorting zou de werkloosheid wegzakken van de huidige 6,5% naar de dubbele cijfers van het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw.

Verwacht wordt dat Amerika, die samen met opkomende spelers als China toch de belangrijkste motor achter de internationale vraag blijven, in de loop van 2009/2010 enige tekenen van verbetering laten zien. Door dalende prijzen, aanvulling van de lage voorraden en verdere fiscale stimuleringsmaatregelen kan dan herstel ontluiken. Hoop wordt geput uit de gezamenlijke inspanningen van de Amerikaanse Centrale bank, het ministerie van financiën en de Amerikaanse overheid. Dat zij minder conventionele instrumenten niet schuwen (schulden in klinkende munt omzetten bijvoorbeeld), betekent dat een rentestand van bijna 0% nog niet het einde van het monetaire beleid inluidt.

Amerika is als eerste de recessie ingegaan en zal er dankzij voortvarende monetaire en fiscale aanpak van de autoriteiten waarschijnlijk ook weer als eerste uitkomen. Wel is echter gebruikelijk dat een binnenlandse economie nog jaren na een bankencrisis onder de tredmatige groei blijft hangen. En nu de crisis wereldwijd is geworden, zou de pijn nog wel eens langer kunnen duren.

6. FINANCIËLE PARAGRAAF
BALANS
ACTUARIËLE VERKLARING
ACCOUNTANTSVERKLARING

7. SLOTWOORD

Het bestuur heeft met genoeg kennis genomen van de cijfers over het verslagjaar. Het bestuur dankt allen, die zich – in welke functie of hoedanigheid ook – hebben ingezet voor de uitvoering van de pensioenregeling voor de particuliere beveiliging.

STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS VOOR DE PARTICULIERE BEVEILIGING

Amsterdam, 16 juni 2009

Het bestuur:

T. Uittenbogaard, voorzitter

A. Kasper, secretaris

8. VERKLARENDE WOORDENLIJST

ABTN	Actuariële en bedrijfstechnische nota Pensioenfondsen dienen te werken volgens een ABTN. Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven.
ALM	Asset Liability Management Een methode om modelmatig de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, rekening houdend met de pensioenverplichtingen.
Basispunt	1 basispunt is 1/100 procentpunt
Benchmark	Vergelijkingsmaatstaf Representatieve herbeleggingsindex waartegen de prestaties van een beleggingsportefeuille worden afgezet.
Contante waarde aanspraken	Bedrag dat op een bepaald moment nodig is om in de toekomst de betalingen van de toegezegde uitkering te kunnen doen. Hierbij is rekening gehouden met rente en actuariële grondslagen.
Corporate Governance	Goed ondernemerschap; o.a. integer en transparant handelen door het bestuur, alsmede goed toezicht hierop. Ook het afleggen van verantwoording over het uitgevoerde beleid en het toezicht hierop valt eronder.
Dekkingsgraad	Procentuele verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de contante waarde van alle opgebouwde aanspraken.
Deposito	Tegoed bij een bankinstelling, waarover eerst na verloop van een overeengekomen tijdsduur (maximaal 2 jaar) kan worden beschikt.
Derivaat	Financieel contract waarvan de waarde is afgeleid van een andere (onderliggende) waarde, zoals een aandeel, obligatie of grondstof. Voorbeelden: futures, swaps.
Dispensatie	Vrijstelling van de verplichte deelneming aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds.
DNB	De toezichthouder DNB.
Duration	Gewogen gemiddelde looptijd van een lening; maatstaf om de prijsgevoeligheid van de lening te bepalen voor renteveranderingen.
Excedentpensioen	Pensioenaanspraken boven de basisregeling van het fonds, betrekking hebbend op hetzelfde dienstverband.
Exposure	Mate waarin wordt deelgenomen in het markttrendement en risico. Een exposure van 100% wil zeggen dat de koersontwikkeling van de onderliggende waarde voor 100% zal worden doorgegeven in de portefeuille.
Franchise	Vrijgesteld bedrag. Over dit deel van het pensioengevend worden geen aanspraken opgebouwd.
FTK	Financieel Toetsingskader. Stelsel van door de DNB te hanteren waarderingsmethoden.

Future	Op de beurs verhandeld termijncontract met verplichte levering van onderliggende waarden/goederen in de toekomst tegen een vooraf vastgestelde prijs. De onderliggende waarde kan een obligatie zijn of een aandelenindex, een geldmarktrente of een commodity. Futures stellen een belegger in staat beleggingsrisico's af te dekken.
Hedgefonds	Fondsen waarbij gebruik gemaakt wordt van een breed scala aan beleggingsstrategieën en -instrumenten om onder alle marktomstandigheden een absoluut (positief) rendement te halen.
High Yield (obligaties)	Hoogrenderende obligaties, uitgegeven door ondernemingen met een lage kredietwaardigheid.
IASB	International Accounting Standards Board. Onafhankelijk orgaan dat de standaard voor financiële verslaglegging vaststelt, die wereldwijd (kunnen) worden toegepast.
IFRS	International Financial Reporting Standards. Internationale standaard inzake financiële verslaglegging.
Outperformance	Er wordt een beter resultaat behaald dan de benchmark.
Overrente	Het rendement boven de rekenrente (normaal: 4%).
Pensioengrondslag	Het deel van het pensioengevend loon boven de franchise. Over de pensioengrondslag worden aanspraken opgebouwd.
Performance	Direct resultaat in de vorm van rente en dividendopbrengsten; indirect resultaat door waardeverandering van de portefeuille.
Private equity	Investeringen in niet aan een beurs genoteerde onderneming.
Rekenrente	Fictief rendementspercentage dat het belegde vermogen in de toekomst wordt geacht op te brengen.
Rentedekking	Financieringsvorm waarin de betaalde premies gelijk zijn aan de contante waarde van de aanspraak die in dat jaar begint.
Solvabiliteit	Het vermogen dat op langere termijn aanwezig moet zijn om de verplichtingen te kunnen nakomen.
Sterftegrondslagen	Berekeningsmethode gebaseerd op een statistisch overzicht van de sterftekans per leeftijd van een bepaalde groep personen.
Swap	Ruil van het rendement op een vastgestelde referentiewaarde tegen een variabele rente gedurende een vastgestelde looptijd.
Toegezegde bijdrageregeling	Pensioenregeling die geen andere verplichting kent dan het storten van een vooraf overeengekomen premie.
Toegezegd pensioenregeling	Pensioenregeling waarbij de hoogte van het te bereiken pensioen van tevoren wordt gegarandeerd.
Toereikendheidstoets	Actuariële toets in hoeverre het pensioenvermogen voldoende is om de verplichtingen na te komen.
Underperformance	Er wordt een slechter resultaat behaald dan de benchmark.

Vastrentende waarden	Beleggingssoort waarvoor in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt, zoals obligaties, onderhandse leningen en hypotheke.
VPV	Voorziening Pensioenverplichtingen De passiva van het pensioenfonds, gelijk aan de waarde van de pensioenverplichtingen.
Waardeoverdracht	Het naar een andere pensioenregeling overdragen van de waarde van een tot zeker moment opgebouwde pensioenaanspraak, in het geval de deelnemer verandert van werkgever of verzekeraar.
Yieldcurve	Lijn die het verband tussen rente en gemiddelde looptijd van een lening aangeeft.
Z-score	Mate waarin het werkelijke rendement van een pensioenfonds afwijkt van het rendement van de door het bestuur vastgestelde normportefeuille.

